

Novine prihajajo vsako nedeljo. Cena: doma na skupni naslov 25 D., na posameznoga 30 D., v Ameriko štiri dolare. Amerikanci dobijo za to ceno brezplačno i Marijin List pa Kalendar Srca Jezušovoga, domači naročniki pa kalendar za polovično ceno. Naročajo i plačajo se na upravnisti v Crenšovcih, Prekmurje. Uredništvo je v M. Soboti, v Tajništvu SLS, v Fašlekovoj hiši. Izdajateo: Klekl Jožef, vp. pleb. nar. poslanec.

NOVINE

Glasiilo Slovenske krajine

Oglase sprejema uredništvo, upravništvo i tiskarna. Cena oglasov: cm² 75 par; 1/4 strani dobi 20%, 1/2 strani 25% i cela stran 30% popusta za edno objavo. Cena malih oglasov je: do dvajsetipét reči 5 Din, više od vsake reči pol D. Med tekstom cm² 1:50 D., v »Poslanom« 2:50 D. Tako za oglase plačv uprava i da za vse og-lase od 5% do 50% popusta.

Rokopisi se ne vračajo.

Proračunski govor dr. ANŽON KOROŠČA.

— Nadaljevanje. —

Slovinci smo samostojen narod.

V imeni našega kluba . . . izjavlam, da so naši odnošaji do vladnivi stranki inačiči nego odnošaji ovi opozicionálni (vladi nasprotnih) strank. To pa zato, ar vidimo, da je v vladni strankaj konči v ednoj stranki prišlo do preobrnjenitve, s šterov soglašamo. Med vnogim samo spomnim na govor Stjepana Radiča, ki ga je meo v Dubrovniku, kde je naglaso političen program, šteroga pozdravlamo i tūdi sprimemo. V tom je naglaso predvsem troje:

1. Da so Hrvatje nerazdeljivi, da so narod sam za sebe i da ščejo samo kak zdrūžena Hrvatska biti zdrūženi s Srbijov;

2. Da se ne trbe bojati ovtonomije. Či je državni aparat proti avtonomiji, je to tiranstvo, štero bo ljudstvo zrušilo;

3. Prava Jugoslavija se porodi te, kda bodo vsi jugoslovanski narodi po svojoj samostojnosti zdrūženi v ednoj državi.

To je politično mišljenje načelnika največše hrvatske stranke, drūge vladne stranke. Naglaso je te misli i mi nismo čūli, da bi drūga vladna stranka (radikalna) bila s tem nezadovolna. Ta okolnost, da minister javno razglašaja takši program, je važna i moramo paziti, ka govori. Radič s svojim govorom kaže, da je pa prišlo na dnevni red pitanje, ali centralizem ali pa inačiča vreditev države. Zatogavolo je vsikdar na dnevnem redi pitanje narodnoga sporazuma.

Potrebno narodnoga sporazuma.

Dobro razmim tiste stranke, štere pravijo, da smo Srbi, Hrvatje i Slovenci eden narod. Hrvatje i Slovenci pa stojimo na stališču, da smo Slovenci v narodnom pogledu bližnji Srbom i Hrvatom, bližnji ednim i drūgim, nismo pa z njimi isti. Mi nismo neprijatelj narodnoga edinstva, samo narodnoga edinstva, kak ga ščete vi, nega. Če najpre obstoji narodno edinstvo kak država, potom od toga ne trbe več govoriti (ar država že obstoja op. vr.) Mi Slovenci pa zagvišno lahko potrdimo, da se čūtimo za eden narod za svoj lasten narod, za narod, ki šče živeti svoje lastno življenje.

Vam Srbom je lahko govoriti odnarodnoga edinstva. Vi s tem nemate nika ničesa zgūbiti, pač pa samo dobiti. Nam je težko, ki mam narodno zgodovino, mam narodno izobrazbo, bogato, lepo književnost. Zagvišno je, da se narod nemre tak odvrti, kak v leti zimski obleč. Či bi šteli zavrti svojo izobrazbo, ali bi bilo to narodno edinstvo? Moramo znati, ka ščete z narodnim edinstvom. Či ščete, da se odpovemo svojimi jeziki, svojim lastivnostim, te toga ne sprimemo nikdar i nikdar nemo mogli sprejeti.

Potom je povedao, da v vladni strankaj nega niednoga človeka, s šterim bi se moglo resno i hasnovito gučati od toga.

Sedem let smo že vkūp i nikdar nas je nihče ne pitao, ka je to narodno edinstvo, vi vsikdar samo ščete tlačiti Slovenijo. Ravno v Srbiji mam najbogše svedočanstvo, kak se mora ljubiti svoj jezik i kak moramo gledati na obstoj naroda. Nihče od narodov v našoj državi ne razmi boja za Makedonijo, kak smo ga zarazmili mi, ar znamo, da z vsakim človekom, šteroga je zgūbila, zgūbimo kaplo krvi svojega srca, kaplo krvi svojega tela. Če se vi tak držite i neščete zgūbiti Makedonce v drūgi narod, šteri je ravnotak bratski, potom dovolite, da se oglednemo na vas i da se bojūjemo i za svojo narodno lastivnost, za svoje narodne pravice, za svoj narodni obstoj.

Ščemo zdrūženo samoupravno Slovenijo.

Mi se nismo nikdar sporazmevali. Najbole hūdo za nas je to, da nemremo od svoji najresnejši zadev resno govoriti, ar te zadeve delajo telko neprilik. Že to stališče, da smo Slovenci samostojen narod, nam davle pravico, da se sami izjavimo, ka nam je v tom pogledu potrebno. Slovenski narod je dozdaž že večkrat povedao svoje mišljenje. On šče zdrūženo Slovenijo, on šče, da ma ta Slovenija veliko široko samoupravo. Mi smo za svojo široko Slovenijo, neščemo pa od Srbov i Hrvatov niti ednoga groša. Istina, mi nismo bogati, mi smo siromaški.

Vi ste bogati, vi ste bogati travnikov, njiv in polja, mi pa smo bogati planin i

kamenja, ali poleg toga smo bogati v ednom, bogati smo v skrbivosti i šparanji. Zato ar smo bogati v skrbivosti i šparanji zato se ne bojimo za našo bodočnost, či nam date široko samoravnanje. A či smo že bogati, neščemo biti bogati za vas, nego za sebe. Dnes pa moramo biti bogati za drūge, za sebe pa siromaški. Široko samoravnanje Slovenije v tom pogledu ne košta nikaj. Vsakojački je to sama nestrpljivost in nespametna žela, da vladna narod nad narodom, či nas držite že sedem let v kleščaj i nam ne date toga, do česa mam kak narod pravico, toga, ka ščemo samo zavolo svojega obstoja. (Štefan Kobasica: „Zakaj ste ne toga vzeli sami, kda ste bili na vladi?“) Bili smo prekratki čas. Prehitro ste nas zrušili i nikaj se ne vznemirjajte g. Kobasica, ar toga pitanja dnes ne bomo rešili. Zato pa mora priti do sporazuma. Nismo mi nepomirlivi, nego mislimo, da sami sprevidite, da mam pravico, či zahtevlamo zdrūženo Slovenijo ar ščemo, da bomo vkūp, ar državi nemre vseeno biti, ali ma kulturno, napredno Slovenijo, zedinjeno i slobodno kak mejaša proti Taljanskomi i Avstriji. (Dugo i živo pritrdjavanje.) Kak velka bo, je delo sporazuma. Zatogavolo mi zahtevamo, da mora priti do narodnoga sporazuma. Či pa ščemo narodni sporazum, te moramo najprle zrušiti centralizem. Ne je vlada vse, program je več. Istinska miseo je vekša. Zatogavolo moramo zrušiti centralizem, ar je država, kak sami sprevidite, pod tov ustavov centralistična i srbska ne pa srbsko, horvatsko, slovenska. (Medklici z desne: „Ne resan! Tūdi Hrvatje so v vladi!“) Či so dnes Hrvatje na vladi, pa vendar pravijo: To je ne vkūpna država, to je srbska država.

(Konec pride.)

Zmađovalec Jernej.

XI. (iz polščine R. J.)

— „Hurrá!“ — je zakričao Jernej pa zdignivši zastavo jo je zasūkno po zraki. Ravno to zastavo je iz doline vido Steinmetz. Vido jo je pa samo za eden hipek, ar lže v drūgom hipi je razbio Jernej z njov ednomi glavo, štera je nosila pozlačeno kapo. Med tem so pa skočili njegovi tovarišje že naprej za sovražnikom.

Jernej je za nikaj časa sam ostao. Strgao je zastavo z droga, jo porino v nadra, zgrabo z obema rokama za drog i bežao za drūgimi.

Razegnani Algirci, tūleč kak zverine, so leteli na hrib k topovom, Polaki pa za njimi, kričeč, mlateč s puškami.

Zuavi, stoječi poleg topov, so pozdravili prve i drūge z ognjom iz pušk. „Hurrá!“ je zakričao Jernej.

Vojaki so prišli do topov. Tū se je začeo novi boj z golim mečom. Naglo pribiži drūgi poznanski polk prvomi na pomoč. Debeli zastavin drog se je zdaj v Jernejovoj pesnici spremeno v cepič. Vsaki njegov vdarec je napravio lūknjo v stisnjenih francozkih rendah. Zuave i Algirce je začela obdajati groza. Tam, gde je mlato Jernej, so odbežali. Po kratkoj bitki je že Jernej sedo na sovražnikovom topi, kak na pognebinskoj kobili.

Komaj so ga pajdašje zapazili na prvom topi, je že bio na drūgom, pri šterom je na smrt vdaro gospodara drūge zastave.

— Hurrá! Jernej! — so kričali vojaki.

Zmaga je bila popolna. Vzeli so vse topove. Bežeči francozki vojaki so na drūgoj strani zadeli na novi nemški polk i se prek dali.

Jernej je pri zasledūvanji sovražnika vzeo ešče tretjo zastavo.

Ah, či bi ga vidili! Ves zmantrani, oblijani z znojom i krvjov, dihajoč kak kovaški meh, je stopao z drūgimi vred z brega, s tremi zastavami na rami. Francozi! Hej! Ka se on briga za nje! Poleg njega je plantao ves razprskani i raztrgani Vojtek. Jernej se obrne k njemi:

Ka si pa pravo včera? To so črvje, v čontaj nemajo nikše moči. Razprskali so mene i tebe kak mačke, pa samo to. Či sam pa na šteroga zamahno, je že bio na zemli . . .

— Što bi pa mislo, da si tak! — odgovori Vojtek, ki je vido Jernejove čine zato ga je začeo gledati z drūgimi očmi.

Što bi teh činov ne vido? Zgodovina, ves polk i mnogo častnikov. Vsi so gledali na toga orjaškoga kmeta, z redkimi, plavimi vlasmi i nadūtimi očmi.

»Ah, ti prešmentani Polakar ti!« njemi je pravo po nemško major i ga potegno za vūho. Jernej se je tomi tak nasmejao od radosti, da je cilo kotne zobe kazao. Gda je polk znova stao pod bregom, ga je major pokazao polkovniki te pa samomi Steiametzi.

Stari general si je pogledao Jernejove zastave, štere je zapovedao pobrati, potem se pa obrne k Jerneji. Te stoji vednako kak sveča, z orožjom v roki, general ga pa meri od glave do pet i kimle z glavov od zadovolnosti. Nazadnje

Politično delo za Sl. Krajino.

Delo demokratov. Navedemo samo par slučajev iz tihoga i preračunanoga dela naših demokratov. To pa zato, da jih bo naše ljudstvo bole poznalo. — Gđa je bilo nabiranje za poplavlence, so bili člani nabiralnih odborov povečini demokratje. Zato ne čudno, če se je nekak v »Slovinci« pritožilo, da se je delila podpora pristranski. — V M. Soboti so demokratje tak dolgo rovarili proti prilejšemi gerenti dr. Šomeni, da je bio te nazadnje prisiljeni, se odpovedati. Zakaj so to delali? Samo da bi po njegovom odstopi meli bole proste roke. — Vodna zadruga je popolnoma v demokraskih rokaj. I tej demokraski gospodje terjajo v občini, štete spadajo pod vodno zadrugo od plüga 32 dinarov. To činijo, če tudi so občine najodločneje protestirale proti tomi, da bi plačale i so izjavile, da vodne zadruge ne pripoznajo ino da so iz vodne zadruge izstopile. Gospodje terjajo peneze, čeravno, vodna zadruga občinam v nikši hasek ne, ar so se potoki navadno regulerali na veleposestvaj, občine so si je pa morale same na svoje stroške kopati i čistiti. — V Gančanaj je odstopo stari gerent. Postavljen je bio novi. Gđa je te nastopo svojo službo je njegov sin prevzeo predsedstvo demokraskie stranke. Vse tak diši, da so meli pri stvari glavno reč demokratje. — Svojega strankarstva demokratje neščerjo püstiti niti v najvišjih uradaj. Znano je, da so glavarstvi v D. Lendavi prihajale tiskovine za demokrasko stranko. — V Bogojino ščejo demokrati po vsoj sili spraviti učitelja Dujca. Zakaj? On je vseširokom poznani kak zagrižen demokrat i Sokol. O Bogojini pa je nasprotno znano da se je z vsov odločnostjov oklenola krščansko-prosvetnoga dela. G. Dujc bo morao teda biti kak demokraski steber, šteti bo s svojim »naprednjaškim« delom morao rüšiti, ka se je do zdaj na krščanski načelaj zidalo. — Zadnji čas so začeli preplavlati celo Slovenijo s Prekmurjom vred s svojimi časopisi. Radodarni so posebno s svojim tednikom »Domovina«. Brezplačno jo pošilajo na jezero falatov. Ka je vzrok toj radodarnosti? Ne trbe misliti, da delajo to iz lübezni do ljudstva. Nasprotno. Zagiftati ga ščejo. »Domovina« je najme list, šteta blati vero, cerkev, dühovnike, z ednov rečjov list, šteti se norčari iz vsega, ka cerkev po svojih dühovnikaj nalaga i žele I tak ščejo s svojov »Domovinov« napraviti iz vernoga naroda najprve mlačneše v verskom pogledi, potom pa brezverce ino lüstvo spraviti v svoj tabor. — Vse delo demokratov kaže, da njim

začne nikaj gučati s polkovnikom. Dobro se čüje, kak Steinmetz pravi: Podčastnik naj bo.

— Preveč je bedasti za to! — odgovori major.

— Probajmo — dene general i obrnivši svojega konja, se bliža k Jerneji.

Jernej sam ne ve, ka se godi z njim. Nikaj čüdnoga je to v pruskoj armadi: general si šče pogovarjati s prostim vojakom! Generali je to ne težko, ar razmi poljski jezik. Jernej je pa tudi vreden toga, ar je sovražnik vzeo tri zastave i dva štüka.

— Odkod si? pita general.

— Iz Pognebina — odgovori Jernej.

— Dobro! Tvoje ime?

— Jernej Slovik.

— Človik . . . — tolmači major.

— Človik! — ponovi Jernej.

— Pa znaš, zakaj biješ Francoze?

— Znam, Celenca . . .

— Povej!

Jernej začne jeclati: »Zato . . . zato . . .« Na dobro srečo njemi na miseo pridejo Vojte-kove reči pa hitro izblekne, da se ne bi zmešao:

— Zato, ar so oni tudi Nemci, samo hüjši so!

Obraz staroga generala se obrača, kak či bi šteto v smeh drapnoti. Potem se obrne k majorji pa pravi:

— Istino ste pravili, bedasti je.

Naš Jernej, zadovoljen sam sebov, stoji kak sveča.

ne za to, da bi služili v hasek ljudstvi, med štirim vršijo svojo službo, nego v hasek svojoj stranki. Vrgli so se na Prekmurje, da bi jih ono rešilo politične smrti, štetoj so na Kranjskom i Štajarskom zavolo odločnosti vernega slovenskega naroda zapisani.

NEDELA.

Drüga v posti ali kvaterna. Evangelij sv. Mataja v 17. poglavji od 1. do 6. vrste. »Tisti čas je vzeo Jezus s sebov Petra, Jakoba i njegovoga brata Janoša, jih pe'ao posebi na visiko goru.«

V Jezusovom življenji prav pogosci srečav-lemo, da je šo v samoteni kraj i je tam molo. S tem nas opomina, naj se i mi, ki se trüdimo za njim iti, tudi prizadevemo, se večkrat v samoto podati i tam premišlavati. Premišlavanje priporo-čajo tudi brez izjeme vsi velki cerkveni pisatelje i vučenjaki. Le v samoti se lahko düša poglobi v to, ka je za njeno življenje potrebno. Le v samoti, daleč vkrej od svetnoga šüma lahko düša spoznavle verske istini, le tam se düševno oko lahko poglobi v Jezusovo življenje t trpljenje. I sad toga? Dobra nakanenja, šteta ostanejo tem močnejša i tembole preobrazüjejo naše življenje po boži zapovedaj, kem večkrat se düša poda v samočo i se pita, ali si ostala verna svojim dob-rim nakanenjom, ali ne.

Tüdi polodelavec se lahko poglobi v pre-mišlavanje. Roke pri deli, düša, misli, srce pa pri Bogi. Ideš na pole, misli vzdigni k Bogi i pre-mišlavli, kak neskončno moder i dober je on, ki nam je stvoro tak lepo pole, pisane travnike. Orač orješ, roke pri plügi, misli pa naj slavijo Gospoda, ki je položio v brazdo moč rodovitnosti nam tak reže vsakdenešnji krühek. To je za düšo ravno tak potrebno, kak za telo vsakdenešnji krüh. — Jezus nas zove, naj ga nasledüjemo. Treseti let je preživo v samoti v Nazareti. I gđa se je Marta pritožila, naj pove sestri, ka bi njoj šla pomagat, je pohvalo Marijo, ar si je zbrala bogši deo, ar je poslušala i premišlavalaböže reči. Tüdi apostoli so zbrani v tihoj sobi čakali prihod Sv. Düha. Vse to nas opomina naj i mi redno nekaj minut posvetimo samim sebi s tem, da premišlavemo od zveličanja svoje düše.

Podpirajte „NOVINE“!

— Što je dnes zmagao? ga je pitao ge-neral.

— Jaz, gospod general! odgovori gladko Jernej.

Obraz majora se je znova na smeh obračao.

— Istina, ti si zmagao! Tü maš plačo . . .

Stari general vzeo iz svojih prs železen križec pa ga sam dene Jerneji. Častniki videvši kak se general norca dela z Jerneja, gđa je od-jahao, so se tudi oni začnoli. Polkovnik njemi je dao deset tolarov, major pet itd. Vsi pravijo da je on zmagao.

Čüdnö, Vojtek je nikak ne zadovoljen z njim.

— O ti Jernej, nori si pa, nori . . .

— Pa zakaj? — ga pita Jernej.

— Kaj ti je trbelo blebetati generali, ka so Francozi Nemci!

— Hm, ve si mi ti sam tak pravo . . .

— Pa mogeo bi pomisliti, ka so general i častniki tudi Nemci.

— No, pa kaj zato?

— To jim itak ne trbe praviti, ar je nikak ne lepo . . .

— Jaz sam tisto samo za Francoze pravo, ne za Nemce.

— Ej, pa vidiš, či

Vojtek je naglo tiho postao, čiravno, kak se je vidilo, bi rad kaj drügoga povedao; rad bi raztolmačo Jerneji, ka se pred Nemcami ne sme slabo govoriti od njih; nego jezik se njemi je nikak zadržavao. (Dale.)

GLASI.

Murska Sobotna.

Radovednost pa ešče nekaj. Od zaneslive stani smo zvedeli, da obstoji tudi v Prekmurji policijska vüra, ja, celo v Murskoj Soboti i to za gostilne ob 11 vüri zvečer, za kavarne pa ob 1 popolnoči. Dvomimo, da bi bile kda že ob 11 vüri zaprte vse gostilne, ali pa ob 1 vüri popolnoči obe kavarni. Ali obstoji policijska vüra mogoče samo na papiri!?

Za osnovno šolo v M. Soboti je gosp. prosvetni minister nakazao 20 jezer Din. podpore. S temi penezi se bodo izvršili najnujnejši popravki na zidinaj.

Občni zbor dijaškoga podpornoga društva se je vršio pretečeno soboto večer v hoteli Dcbrayja. Iz natančni poročil, štete so podali posamični odborniki, se vidi vse plodonosno delo toga prepotrebnoga društva. Večini našega ljudstva je toti trüd Dij. podpr. društva za našo gimnazijsko mladijno nepoznani, nego mi je pa lahko zagvüšamo, da je njegovo delo za naše dijaštvo življenskoga pomena. Ne gledoč samo na precejšno penezno pomoč, dobi skoroda vsakši dijak po edno ali več knjig na posodo od toga društva. V imeni starišov se društvenomi odbori i njegovim kotrigam za vse nesebično i požrtvovalno delo za naše najdragše, za našo mladijno, najprisrčnejše zahvalüjemo.

Skončao se. Dva uradnika pri občinskoj kasi v M. Soboti sta duže časa norila i zaprav-lala občinske peneze. Pokrala sta devetnajst jezero dinarov. Gđa sta zapažila, ka se vse zvedü, sta vüjšla, eden na Vogrsko drugi v Slovenijo. Te drugi se je pisao J. Gorišek. Pred strahom, da bi ga zaprli, je skočo v Savo pa se vtopo. Bog naj njemi bo milostliv, mi ga neščemo soditi mrtvoga, povemo samo, ka je v življenji bio pijanec, preklinjvalec, v cerkev je ne hodo nikdar, čteo je samo brezverske časopise. Da si človek, ki nema vere v Boga, v posmrtnost, v plačilo ali kaštigo po smrti, vzeme življenje, to je nikaj ne čüdnoga.

Slovenska Krajina.

Popravek. G. srezki poglavar v Dolnoj Lendavi nam je na notico »Bogojina« št. 7. poslao sledeči popravek: Ni res, da g srezki poglavar nameravano prireditiv igre ni dovolil, res pa je, da prireditiv nameravane igre ni prepovedal. Srezki poglavar.

Hiša je zgorela dne 22. v noči Mihaeli Erjavci, gerenti bratonske občine. Ogen je nastao večer okoli desete vüre. Zgorela je vsa polodelska šker i svinje, samo govensko živino so rešili. Kak se je vužgalo, ne ve nihče.

Odtrgani cvet. Zadnje nedelo je nemila smrt potrgala nit mladoga življenja. Pograbila je iz kroga lübečih starišov i bratje i 7 letno Anuško Hartmann. — Dugo je trpela. V sebi je nosila klico smrti, a do zadnjih dnevo svojega življenja je silila smeh na svoja vüšta, samo da bi tolažila svoje drage, ki so trepetali za življenje svoje lübenke. Trpela je, a toga ne štela pokazati. Süha bleđa kak mrtvec je ležala v posteli, a itak je na vsa spitananja odgovarjala: »Ve me ne boli« i se je probala smehlati. Smehlala se je, a te smehljaj je bio bridek, tak da je vsakoga zgrabio za srce, šteti ga je vido. Zdaj je konec trpljenja. Oči so zaprte k spanji, od šteroga do sodnjega dneva ne zbüjenja. Kašeo šteti jo je mantrao i joj včasi šteto srce iztrgnoti iz prs, je za večno zamro na vüstnicaj. Rešila se je vsega zemelskoga trpljenja. I mi, ki znamo, da je tudi prek groba življenje, vüpamo i smo skoro osvedočeni, da je s svojim zemelskim trpljenjom odslüžila vse duge i da jo je vzeo Večni i Vsemogoči samo zato tak rano, da joj da svoje plačilo. Njeno trpljenje je bilo mantrniško, njena vdanost v betegi svetniška, zato ne bo ostala brez plačila. — Ona se je preselila v bolšo domovino, vse tiste pa, ki so ostali i za njov žalüjejo, posebno roditelje i bratjo naj tolaži zavest, da je tak sklenola boža previdnost.

Invalidom na znanje. Uverenja za polovično vožnjo so prišla. Dobijo se med uradnimi urami v nedelo i svetke pri tajniki. Vsaki mora s sebov prinesti člansko knjigico.

Brezbrižnost. V jednoj občini na Ravenskom kre Müre je že več let streta roka razpetja na križnom drevi. »Novine« so na to opomenole že pred tremi leti, pa dozda se je nihče ne zgeno. Približavle se proščenje i dekle do morale pali z vencami zakriti potrtino (zato pa tudi domači dušni paster toga ne vidijo, ar bi že gvišno to dali popraviti). Le dobre vole je potrebno pa se vse da včiniti. Moški tiste občine popravite to sramoto!

Tüdi nas veseli. „Düševni list“ v tretjoj številki z velkov radoščov naznanja svojim čtevcom, da je tüdi g. Leopold Hari postao njegov „delatüvariš“. Tomi se tüdi mi iz srca veselimo i samo obžalüjemo, da te gospod že prle ne pisao v Düševni list. Zakaj? — Od časa, gda smo zasledüvali pisanje „Düševnoga lista“, se nam je proti voli vsisavala miseo da je te list zaišeo s prave poti i da bi zaslužo vsakše drügo ime, samo imena „Düševni list“ ne. Zda pa vüpamo, da se podigne, O tom svedoči že prvi spis g. Harija v tom listi. Spis je pun lepih i globokih misli i bi samo želeli, da bi se evangeličanski verniki, šterim je „Düševni list“ namenjen, tüdi držati toga, ka njim novi „delatüvariš“ priporoča.

Zahvala dolnje-lendavske posojilnice. Na posredovanje našega g. poslanca Klekla je bila dolnje-lendavska posojilnica rešena sekvestracije. Za prizadevanje je odbor posojilnice izražo g. poslanci svojo velko zahvalo.

Trgovci v Murskoj Soboti. Nekši trgovec iz M. Sobote mi je nedavno poslao račun, v šterom me terja 20 Din. za nekši drot pa pilo. Ar se pa nemrem spomniti, da bi jaz komi kaj dužen ostao i ar se je dotični trgovec na račun pozabo podpisati, zato prosim naj se pismeno še oglasi. — Červek Ivan Rakičan.

Prošnja. Kak drüga leta tak tüdi zdaj do ništerne določene osebe po vesnicaj pobirale olij za dijake v Martinišči. Mele do potrdilo od ravnateljstva. Brezi toga nišče ne sme pobirati. Letos je jako dosta olija zato prosimo, naj vsaki rad da.

Srečna hiža. Štera je srečna? Mogoče tista, štera je zidana, ma lepi coklin, velka okna z lepimi zavesami (ferongami)? Ali tista, gde je puno bogastva? Ne. Srečna je tista hiža, gde večer, gda so vse opravili, lepo vsi vküp Boga zmolijo, potem s smehom na obrazi i tečno opravijo priprosto večerjico, ženske se spravijo k preslici, deca i drügi okrog stola sidijo pa poslušajo, kak njim oča čtejo lepe knige. Čtejo njim naše „Novine“, „Marijin List“, „Slovenske večernice“ drüge Mohorske knige, življenje svetnikov itd. Poleg teh lepih knjig pa nebi smela faliti pri niednoj hiži najlepša knjiga, šteroj pravimo sv. Pismo. Jeli jo že mate? Dobi se v MARTINIŠČI po jako niskoj ceni.

Mačkovci. V nedelo, 7. t. m. je „Prosto-volno gasilno društvo“ v Mačkovci napravilo prireditvev, štera je bila dobro obiskana. Čiravno društvo obstoji le malo časa, je prireditvev pokazala, da je vodstvo v zmožni rokaj. Gdčna Julia Bantanova je organizirala petje, štero se je, čiravno smo malo časa vadili i so preci novinci, preci dobro posrečilo. Burko „Zamorec“ i komični nastop, je vredio načelnik društva. Priznati moramo, da so igralci (gg. Tončič, Drvarič, Kocet, Feitl) čiravno prvič na odri, pokazali svojo prilichnost v nastoši. Med sosednimi gasilnimi društvami so nas obiskali Petrovčanje i Moščančarje.

Država.

V Ljubljani bo 6. mednarodno velko se-nje vzorcov od 26. junija pa do 5. julija. Termin je jako pripraven, zato naj bi se odzvali i izložili blago vsi naši industrijci i veletrgovci. Ljubljanska velka senja so vsikdar dobro obiskana i na tej so se sklenola vsakokrat velka kúpila. Interesenti naj se za navodila obrnejo na: Ured velesajma Ljubljana.

Dühovne vaje se bodo v »Domi dühovni vaj v Ljubljani za prve 3 mesece letošnjega lela vršile sledeče dneve: Za Orle i drüge mladence od 27. febr. do 3. marca pa od marca 6. do 10. Za možke od marca 18. do 22. pa od marca 25. do 29. Za šolani stan (inteligenco) od 30. marca do 3. aprila. — Što šče iti na dühovne vaje naj to priglasí na jednoj dopisnici z

adresom: Vodstvo „Doma dühovnih vaj“, Ljubljana, Zrinjskega 9. Či sledkar ne bi mogeo iti naj i to vodstvu naznani, da drügoga sprimejo. Tam v »Domi düh. vaj« trbe plačati za vse dneve (strošek i stanüvanje) 120 Din. — Vodstvo „Doma düh. vaj.“

Novi zdravnik se je nastano v Gornjoj Radgoni v hoteli Koler. Piše se dr. Franc Breznik i sprejemle vsaki den betežnike s splošnimi i zobnimi betegi.

Volitve v delavsko zbornico so končane. Mi mammo vsake volitve svobodne, samo ka svobodo edni tak razmijo drügi pa inači. Tak je tüdi bilo pri zadnji volitvaj v delavsko zbornico. Socijalni demokratje i liberalni demokratje so pritiskali na delavstvo, da je ne moglo slobodno voliti. Zvoljeni so: Terseglova lista 14 zastopnikov; Svetekova lista 27 zastopnikov; Juvanova lista 7 zastopnikov; Pevecova lista 2 zastopnikov. Proti volitvam v Delavsko zbornico vloži Jugoslovanska strokovna zveza (društvo kršćanski delavcov) pritožbo, v šteroj dokaže kak so gospodje socialni demokrati vodili volitve.

Veselje v žalosti je mela edna družina v Jurkloštri. Dne 8. februara je preminola nekam polštiri leta stara deklička Amalija Zakšek. Tri dni i štiri noči potom so jo najšli visiko gori med bregami v ednom žmetno dostopnom jarki. Roke pa nogice je mela že nazeblene, gučala pa je še izda i je zaprosila: „Lačna sem, dajte mi kruha!“

»Zdravje.« Že drügo leto izhaja v Ljubljani list, šteri si je vzeo za naslov reč tistoga, ka je vsem ljudem najdragše i ka si vsakši žele — »Zdravje«. Cil lista je podati pot, po šteroj se zdravje ohrani ali če ga ne, po šteroj se pridobi. Iz člankov se lejko vnoga vči priprosti narod. List toplo priporačamo. Izhaja mesečno. Cena je za celo leto 30 dinarov, za pol leta pa 15 din. Naroči se lahko: Uprava »Zdravje« Ljubljana, Zaloška c. 2.

Nekaj neslanosti iz Radičovi govorov. V Sarajevi je meo govor Radič i je vnogo reči naskriž pravo. Naj omenimo samo nešterne. Gda je törski pop z minareta (törem törške cerkve) zvao k molitvi, je Radič pravo: v Allah-i (törskom bogi) je njegov sporazum z Pašičom. — Sarajevčanom je pravo, da oni tüdi majo papriko i ta so prej Židovje sarajevski, a paprika je pa samo za začinbo. Pohvalo je lepe sarajevske ženske pa krasne bosanske gore, štere pa pravi ne vido. Od možkov je dale pravo, ka se njim prej vsaka ženska more poviditi, a ljubiti pa smejo samo svojo ženo. — Od Srbov je pravo, ka so je vogri i austrijci tak vlačili na vislice (gange) kak po Sv. Pismi Makabejce (Sveto Pismo od vislic pač nikaj ne pravi, nego od drügoga trpljenja. Med Radičovomi poslušalci ne bilo takšega, ki bi poznao Sv. Pismo.) Sledkar na poti iz Sarajeve je od Srbov pravo, da so takši, ka či se pred njimi na kolena vržemo, nas pogazijo, če pa pred njimi stanemo, nas küšnejo. Od Muslimanov (törkov) je pravo, ka so oni že petsto let za sporazum, zato so meli vso oblast v rokah. Od samoga sporazuma pa, ka je te tak globoki, kak jadransko morje, tak široki, kak naša država i tak visoki, kak naši ideali (naše žele). Tak močno se je on z Pašičom pogodo. — Pa to je za zdaj zadosta za smeh, drgoč več.

Svet.

Pet živi pokolenj žive v družini ednoga lužičkoga srba v varaši Lübben na Nemškom. Najstarejši pradetek je star 98 let pa je ešče črstev. Najmlajše pokolenje pa je sin Hermana Steinbueha, šteri se je pred kratkim narodo. Kotrige štirih vmesni pokolenj so vse zdrave i opravljajo posel svojih pozvanj.

Strahoviti ogenj je nastao v državi Viktorija. Vüžgale so se takrekoč cele okrogline, štere so pokrivalo velke šume i travniki z velkov travov. Velka süšava je travo preci posušila, i vročina je vüžgala posušeno travo. Škodo nedo mogli prej popraviti celi 50 let. 27 lüdi je zgorelo, dosta pa jih ešče je, za štere pa nihče ne ve. Ogen gori naduzi 100 milj.

Romunski prestolonaslednik je spremeno svojo odpoved na nasledstvo v kraljevskoj časti se pomiru s svojim očom. Odpovedao se je tüdt vsakoj zvezi s strankami, štere so nasprotne z Bratianujov vladov. Do toga so ga prej pripravili generalje. Čüdno moč majo tej može v vojaškoj suknji!

Pestvine socialdemokratskoga novinara na Dunaji (Beči). Dr. Aleksander Weiss, glavni vrednik socijalistični novin »Der Abend« je obtoženi, da je vredništvo rabo v svoje osebne haske. Neštérni lüdje ki so meli od toga hasek, so ga podkúpili, naj od bank napiše v svoje novine takše stvari, štere do tistoj banki škodile. Da njim ne bi dosta škodilo, so navadno banke tüdi plačale, naj bo tilho. Neštérne novine celo pišejo, da je Weiss dobo samo od edne banke 5 jezero miljonov. Weiss pa se je zdaj popreto, ka tüdi drüge pestvine socialni demokratov da na svetlo, či ga ne nihajo pri miri. Da se to ne bi zgodilo, so njemi socialisti plačali dobro penzijo. Tak se gospodari s penezi, štere siromaški pa zapelani delavci plačüjejo.

Dopisi.

Korovci. Na fašensko nedelo so obrtniki priredili pri nas veselico. Pa to že naj je, nego žalostno je bilo to, da so si na toj veselici brüsilile pete neštérne mladenke, od šteri smo pač čakali več treznosti v tej dnevaj. Med ljudstvom je zatogavolo nastalo dosta guča, prekusnic pa smeha. Vsakoga dobroga domačina pa je srce bolelo za te slab vzgled. Vüpamo pa, da se zdaj v postnom časi te mladenke otreznijo, da bodo po vüzmi z nami vred vživale düševno veselje vüzemske Aleluje.

Bogojina. Gostüvanja so minola. Dvanajst smo jih meli pri nas te fašenk. Med njimi sta tüdi 2 člana „Orla“, Casar Martin in Benkovič Kalman. Na gostüvanji pri Benkovičovi so meli same žive rože gostüvanjščeki, posebno lepo pa je pristojao rozmarin. Kelko lepše je to od tisti mlečni bubik na droti. Tüdi v tom pogledi napredüjemo.

Domača politika.

Znano je da je Radič hodo zadnji čas okoli po agitaciji, da vtrdi svoje privržence za politiko sprazuma. Pa je meo s toga dosta bridki pilul. Prvo je to, da so radikali na svetlo dali njegovo pogodbo s Pašičom. Mi smo že prle povedali, da je to ne pogodba za sporazum, nego popuna odpoved svojega programa. Radič se je dao vprečiti v radikalni velesrbski centralističen jarem zato, da je prišeo z voze pa naravnoč na ministerski stolček. Nega prisprodobe v našoj politiki, da bi što svoje volilce tak za nos vodo kak radičovci. Drügo, ka je delalo Radiči težke skrbi, pa je njegov napad na papovoga nuncija v našoj državi g. Pelegrinetija. Nuncij je potüvao po Dalmaciji i opravlaao svojo dužnost. Radič je pa zmislao, da je hodo zavolo politike. Radič bi morao svoje reči nazaj vzeti, pa so se radikali bojali, ka nebi znova kaj naopačnoga povedao, zato je te poseo na mesto njega odpravo zvünejšnji minister Ninčič. Tak zato majo v Belgradi tüdi v postnom časi preci smeha, šteroga priskrbi preds. seljakov Radič. — Radikali so začnoli vseširom agitirati za svojo velesrbsko politiko. Amerika pa je pogajanja z našim finančnim ministrom za vreditev naši dugov odložila.

Svetovna politika.

Rumunsko. Zadnji čas so bile v politiki te države precejšnje zmešnjave. V sredini tej so šteli vladni krogi dobiti većino pri narodi, zato so razpisali občinske volitve, štere so prej bile jako krvave. Vsa znamenja kažejo, da je vlada pri občinski volitvaj ostala v menšini.

Bolgarija. Občinske volitve so se zvršile, pa ne po celoj državi, nego samo po vekši varašaj, ar je vlada tü vüpala dobiti većino i s tov većinov pripraviti volitve v državno zbornico. Pa so propali. Većino so dobili zemljoradniki. Všeširom se krha centralizem.

Turnišče. Naskori po novom leti se je ustanovila pri nas hranilnica. To je dobro. Bar bo Turnišče tudi od te strani slavno. A nekaj drugega je, ka nam večini občanov ne prav. Naša hranilnica je na imre dete edne celjske demokratske posojilnice. To njeni ustanovitelji i zdašnji odborniki znajo. A kak so sm. šu. Či njim, što v oči meče, ka so se zdaj vpregli v demokratski jarem i pomagajo vleči zavozena demokratska kola, künštno odgovarjajo: „Vej je nam ne za stranko, nego za penezel“ Mogoče so istinsko tak slepi ka ne sprevidijo, ka so šteli demokratski gospodje, gda so nam usiljavali svojo posojilnico ali hranilnico. Njim je ne šlo za to, da nam pomagajo, nego da nas dobi-jo v svojo oblast. Kak nam hranilnica pomaga, se vidi tudi iz toga, da bere od posojil vekše interese, kak druge posojilnice.

Dari na Martinišče iz Sp. Bistrice Godina Marija 100, Cigan Ivan 50, Kelenc Jož. 50, Kelenc Jož. sin 50, Horvat Fema 50, Maučec Maoda 50, Kreslin Štef. ml. 40, Godina Marko 40, Kreslin Mart. 30, Balažic Marija 30, Balažic Mart. mlajši 30 Glavač Jož. 25, Kovač Verona 30, Godina Matjaš mlajši 20, Kreslin Ana 20, Horvat Ivan 20, Kolenko Janoš 60. Ritlop Štefan 14, G. N. Peternel učitelj 12, Kustec Naci 12, Lebar Treza 11, Kostric Ana 10, Ritlop Št. mlajši 10, Lebar Andraž 10, Vugrinec Matjaš 10, Balažic Št. 10, Lutar Kata 10, Kolenko Marija 10, Balažic Pepa 10, Vučko Jož. 10, Radoha Marija 10, Balažic Ana 10, Marton Kata 10, Marton Št. 10, Vučko Andraž 10, Šümen Št. 10, Kolarič Kata 10, Kreslin Jože 10, Vučko Bara 10, Maučec Iv. mlajši 10, Gruškovnjak Marija 10, Dunko Št. 5, Žabot Jože 5.75, Kustec, Št. 5, Dorenčec Mat. 4, Kohek Ivan 3, Kelenc Kata 4.50, Vinčec Št. 4.50, Kreslin Št. 2, Gajži Martin 2, Padar Bara 1, Šümen Martin 1. — Iz Bednje so dali Krampač Matjaš 20, Glavač Ivan 20, Šüster Jože 10, Dominiko Matjaš 10, Kustec N. 2, Rebič Kata 2, Lebar Magda 2, Hanc Treza 2. din. — Ferenčak Jožef gl. nabirač v Gomilicaj je nabral 276 dinarov. Darivali so v dinaraj: Balažic Marija 2.50, dve Markoja Bari po 2.50, Dominiko Bara 2.50, Raj Bara 1.50, Sobočan Kata 2, Sobočan Ana 5, Maučec Ana 5.50, Sobočan Ivan 1, Sobočan Štefan 2.50, Občinski urad 100, Franc Jožef G. Bistrica 10. — Bog naj vsem jezerokrat poplača.

Produkcija premoga v Sloveniji. V mesecu decembru lanskega leta je znašala produkcija premoga 162.030 ton napram 141.930 tonam v novembru lani. V decembru 1924 je bilo produciranih 166.111, v decembru 1923 pa 151.885 ton. Skupno je dosegla produkcija premoga v Sloveniji v letu 1925. 1,822.281 ton napram 1,898.192 tonam v letu 1924. in 1,666.956 tonam v le 1923. Pred vojno (leta 1913. je bilo produciranih 1,587.000 ton. Od množine, nakopane v decembru in od zalog dne 30. novembra pri premogovnikih, ki so znašale 68,073 ton, so oddali (v tonah; v vklepajih podatki za november 1925:) železnicam 67.365 (62.775) industriji 55.090 (4.132), raznim 22.589 (14.792); premogovniki so izvozili v inozemstvo 12.426 (8436) ton, sami so porabili 16.918 (14.519) ton. Skupno so torej oddali 164.487 ton. Zaloge so se v decembru znatno zmanjšale: medtem ko so dne 30. novembra znašale 68.073 ton, so padle v teku meseca decembra do 31. na 55.727 ton, kar kaže, da se razmere v premogarstvu niso tako poslabšale, kakor se z raznih strani poudarja. Število povprečno zaposlenega delavstva v decembru je bilo 12.499 napram 12.522 v novembru.

Pošta upravnštva.

Žižek M. Ižakovci. Sprejeli 250 dinarov naročnine. Iz te šume za staro računali 150 din., 200 na novo. Lanski račun je tak sčista vredi. M. Šipša, Maribor. Lanska naročnina je poravnana, za letos še nikaj ne plačano. J. Činč, Petanci Dvoje so brezplačne kak lani tak i letos. Za lani vse v redi. Ček ponučaj za odplačilo letošnjega duga Cec. Simon, Chicago. Peneze sprejeli. Vse je v redi. Hvala.

GOSPODARSTVO.

1. Zrnje.

100 kg. pšenice	320 Din.,
„ „ žita	215 „
„ „ ovsa	220 „
„ „ kukorice	175 „
„ „ ječmena	235 „
„ „ hajdine	265 „
„ „ prosa	215 „
„ „ pš. otrobi	125 „

2. Živina.

govenska :	teoci :	svinje	
v Zagrebi 1 kg.	10—14 D.	8—10 D.	15 Din.
v Ljubljani „	10—14 D.	8—10 D.	15 Din.

3. Krma

Sena m. 100—125 D., slame m. 50—100 D.

Zagrebečka borza.

dne 11. februara 1926.

Amerikanski dolar, 1 dolar	D 56.40
Schiling	D 7.94
Čeho-Slov. krona, 1 K	D 1.67
20 kronski zlat	D 205.—
Francoski frank, 1 frank	D 2.12
Madjar. K. 100 (nova em.)	D 0.075
Švic. fran., fr.	D 10.90
Talijanske lire, 1 lira	D 2.27
Zürich:	
Dinar, 100 Din	Šv. frcv 9.1525.

Zahvala.

Podpisani Verbán Mikloš kovač v M. Soboti se tudi pred javnostjov zahvalim gg. sosedoma Jožefu Kosednár in Vöröš za to, da sta mi odpustila napram njima dne 16-ga febr. t. l. storjene žaljive in neresnične govorce in sta odstopila od ovadbe, zato pa tódi ponovim mojo prošnjo za odpuščenje, ker je s tem storjena krivica poravnana.

Murska Sobota, dne 22. febr. 1926.

VERBÁN MIKLOŠ.

Podpirajte „NOVINE“!

Naročnina ino oglasi se sprejmejo za „Novine“ pri
I. HAHN ERDŐSI BARNABÁS
trgovina s papirjem, s pisarniškami in šolskimi potrebščinami. Prekmurska tiskarna v Murski Soboti. trgovci z papirrom igračami v M. Soboti št. 180. poleg r. kath. cerkvi ino pošte.

KRASNO POSESTVO

na romantičnoj legi v Gornjoj Radgoni, okoli 30 plügov zemle se oda kak stoji i leži. Na imanji stoji lepa ednonadstropna hiša »Vilia«, poleg je marof, viničarija i vse druge potrebne hrambe, vse zidano i s črepom pokrito pa lastiven stüdenec. Poleg so lepe gorice, sadovnják, njive, senožeti i log. Tüdi dosta govenske živine, konji, svinje, kola, pohišstvo itd. Imanje je vse vküp, pri velkoj cesti i blüzi železnične postaje. Pisma prosim na upravništvo lista „NOVINE“!

VLASTELINSTVO

grofa Szapary ima za oddati

500.000

enoletnih lepih, močnih akacijevih sadik. Kdor potrebuje sadike naj se javi v pisarni v gradu v M. Soboti.

Kolari! Pozor!

CIGAN JOŽEF V ČRENDOVCAJ

v marofi ma k odaji okrogeo posekani jesenov les za kolare. Što šče kaj küpiti, se lahko vsakši den tam zglasi.

Oda se na prostovolnoj javnoj licitaciji, dne 7. marca 1926 ob 1 vüri popoldne v Gomilicaj šte. 58. imanje Števana i Agate Horvat, obstoječe iz: Gostilniškoga hrama s pritklinami i gostilniškim inventarom pa z postranskimi prostori, kak tüdi več rodovitne zemle, med tem tüdi približno 1 mali plüg dobri goric z hišicov, kletjov i prešov, bodisi vküpno, ali posamič. Predmetje se lahko poglednejo vsaki čas i tüdi na den licitacije od 10 do 1 vüre popoldne. Pojasnila se dobijo v pisarni Dr. JANKO LESKOVECA, odvjetnika v Dolnjoj Lendavi.

HRANILNICA I POSOJILNICA v Črensovcih

r. z. z n. z. uradüje vsako nedelo ino svetek

Obrestüje hranilne vloge (navadne) po 8⁰/₁₀; vezane vloge proti šest mesečnoj odpovedi pod 5000 Din po 9⁰/₁₀, vezane vloge od 5000 Din najviše pa po 9¹/₂⁰/₁₀.

Vlog stanje je že nad dva milijona.

Kmetski penezi se naj vložijo v kmetske hranilnice i naj slüžijo v hasek našemi kmetskomi lüdstvi. Zavüpajte nam peneze, za štero dobro stojijo naši kmetje z vsov svojov vrednostjov, ka većim sirotam je lejko posodimo na fal intereš.